

ÎNREGISTRAT
de către Ministerul Justiției
al Republicii Moldova
Nr. 15 din 11.09.1992.

MODIFICARI
ÎNREGISTRATI
05.08.1996.

REÎNREGISTRAT
la Ministerul Justiției
al Republicii Moldova
la 02.03.1999, Nr. 7.

APROBAT
la Conferința de constituire
din 14 martie 1992
(cu modificările și comple-
tările operate în cadrul luc-
rărilor Congresului III
ordinar al P.S.M., înregist-
rate de către Ministerul
Justiției al Republicii
Moldova).

STATUTUL

PARTIDULUI SOCIALIST DIN MOLDOVA

I. PRINCIPII GENERALE.

1.1. Partidul Socialist din Moldova (P.S.M.) este o organizație politică, ce întrunește cetățeni ai Republicii Moldova pe baza liberului consimțământ, întru realizarea obiectivelor de program, printre care primează cel al edificării, în Republica Moldova, pe principiile socialismului științific, a unei societăți democratice socialiste, în care omul muncii ar constitui valoarea ei supremă.

Partidul e chemat să apere interesele lucrătorilor salariați din sfera muncii intelectuale și fizice, ale persoanelor și colectivelor producătoare sursa de venituri a cărora o constituie munca și proprietatea personală, provenita din ea, interesele păturilor neînstărite ale populației.

Partidul își desfășoară activitatea conform documentelor de program și acestui Statut, în limitele Constituției și legislației în vigoare ale Republicii Moldova.

1.2. P.S.M. elaborează și promovează, prin intermediul reprezentanților săi în organele de stat și ale autoadministrării locale, o politică slujind cauza consolidării suveranității și independenței Republicii Moldova, a colaborării reciproc avantajoase cu alte state independente.

1.3. P.S.M. pledează pentru concordie civică, pentru asigurarea drepturilor reale, a garanțiilor sociale și libertăților personalității, pentru crearea condițiilor ca fiecare cetățean să-și realizeze în mod plenar și echitabil capacitățile sale intelectuale și fizice, pentru asigurarea unor demne condiții de muncă și viață.

P.S.M. colaborează cu alte partide și organizații social-politice, care activează pe baza legii, aflându-se pe pozițiile democrației, umanizmului și ale progresului social, realizează, în baza unor principii analogice, relațiile sale cu partidele din străinătate.

LOR.

II. MEMBRII PARTIDULUI, DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE

2.1. Membru al P.S.M. poate deveni oricare cetățean din Republica Moldova, apt de activitate, dacă a împlinit 18 (optsprezece) ani, dacă împărtășește Programul și respectă cerințele Statutului dacă face parte dintr-o celulă de partid și plătește cotizațiile de membru.

2.2. Membrii P.S.M. nu pot face parte din alte partide și mișcări social-politice. Ei pot fi doar membri ai unor asociații independente de cetățeni, ce se crează în baza comunicății de interese profesionale, culturale etc., dacă aceste uniuni nu pretind să participe la formarea organelor de stat.

2.3. Toți membrii partidului sînt egali în drepturi. Fiecare dintre ei are dreptul:

- să abordeze și să discute liber probleme ale activității partidului, a subdiviziunilor lui structurale;
- să participe la elaborarea deciziilor partinice;
- să aleagă și să fie ales în organele de partid;
- să aibă acces la orice informație privind activitatea partidului și organelor lui;
- să se folosească de susținerea politică a partidului și protecția lui;
- să apere activitatea partidului, subdiviziunilor lui structurale, a oricărui membru de partid, indiferent de funcția partinică a acestuia; să facă obiecții la adresa lor;
- să adreseze cereri și propuneri oricărei instanțe de partid și să obțină de la ea răspunsuri privind fondul chestiunii;
- să participe la lucrările organului de partid cînd se dezbate propunerile și cererile sale sau chestiuni privind activitatea sa personală.

2.4. Membrul P.S.M. are obligațiunea de a se înrola în activitatea partidului pentru realizarea obiectivelor lui programatice;

- să propage politica partidului printre oamenii muncii;
- să găsească adepți în raza domiciliului și se creeze, cu ajutorul lor, celule de partid,
- să-și dea concursul la selectarea candidaturilor propuse în organele puterii de stat și ale autoadministrării locale;
- să facă agitație, în raza domiciliului, pentru susținerea, în timpul campaniei electorale, a candidaților din lista partidului;
- să îndeplinească și să respecte cu strictețe toate hotărârile de partid.

2.5. Membrii P.S.M., aleși în organele puterii de stat și ale autoadministrării locale, promovează prin intermediul lor, politica partidului în conformitate cu programul (platforma) electoral.

2.6. P.S.M. ține evidența membrilor săi. Înscrierea în partid se face în mod individual. Decizia referitor la primire o adoptă adunarea celei sau organul electiv. Pentru încălcarea disciplinei de partid, a normelor de morală socială, membrilor de partid li se aplică următoarele măsuri de influență partinică: critica tovarășesca,

admonestarea, excluderea din partid. Ultima e sancționată de celula respectivă, pentru compartiment incompatibil cu cerințele Statutului sau în legătura cu retragerea benevolă a persoanei în cauză. Cel exclus din P.S.M. are drept să apeleze la organele de control ale partidului. Apelul este examinat pe parcursul unei luni din ziua înaintării lui. Rezultatele examinării se comunică semnatarului, celulei și organizației de partid primare.

La primirea în partid, la examinarea din P.S.M., decizia este valabilă, dacă pentru ea s-a pronunțat majoritatea membrilor de partid, prezenți la adunare (a membrilor organului electiv). Retragera benevolă din partid se face la cererea în scris, adresată celulei de partid, ce poate fi examinată și în lipsa semnatarului.

Membrul de partid poate fi exclus din rândurile P.S.M. de către grupa (organizația) de partid, în care este înregistrat, precum și de consiliile de partid de toate nivelurile, pe baza materialelor de anchetă, efectuate de organele de control ale partidului.

2.7. Cetățenii Republicii Moldova, care susțin activitatea P.S.M., sînt considerați adepți ai partidului. Ei se pot înrola în activitatea partidului cu drept de vot consultativ. Îl pot susține în plan material.

III. PRINCIPII FUNDAMENTALE ALE ACTIVITĂȚII INTERNE DE PARTID ȘI STRUCTURA P.S.M.

3.1. Viața internă de partid în P.S.M. se desfășoară în baza unității de idei și principii democratice a membrilor lui, ce asigură caracterul colectivist și de publicitate în muncă, tovarășia de partid, autoconducerea largă a organizațiilor primare de partid, îmbinarea intereselor întregului partid cu cele ale fiecărui membru al lui, a pluralismului de opinii cu disciplina conștientă.

Munca internă de partid se desfășoară pe baza eligibilității tuturor organelor de conducere și de control, de jos pînă sus, pe baza dărilor de seamă sistematice a organelor superioare de partid în fața celor inferioare și a membrilor de partid, pe baza subordonării minorității fața de majoritate, a executării obligatorii a deciziilor adoptate.

3.2. Minoritatea, ce s-a constituit după o decizie adoptată, e în drept să însereze în procesul-verbal al consfăturii, adunării, conferinței, congresului opinia separată ce nu contrazice principiile de Program sau de Statut ale partidului, e în drept să protesteze (șă conteste) împotriva deciziei adoptate, adresîndu-se organelor de control ale partidului sau congresului, fără a acționa împotriva hotărîrii în cauză.

3.3. Organele de conducere ale P.S.M. sînt: adunarea generală, conferința, congresul. Ele se consideră deliberative dacă au participat mai mult de 1/2 din delegații aleși din membrii organizației de partid sau ai celulei. Deciziile se consideră adoptate de congres, conferință sau adunare generală, dacă le-a votat majoritatea delegaților prezenți sau a membrilor organizației primare, ai celulei.

3.4. Organele de conducere le aleg pe cele executive și pe celelalte: /

- **Congresul** – Consiliul republican al partidului la propunerile conferințelor organizațiilor de partid municipale, orășenești și raionale ale P.S.M., care la prima sa ședință alege președintele său. (Consiliul republican al partidului și Comisia de control

președinte

republicană sînt independente unul față de cealaltă și se subordonează doar Congresului).

- *Conferința* – consiliile municipale, orășenești și raionale în frunte cu președinții lor, alese la propunerea organizațiilor primare de partid (dacă se consideră necesar, la conferințe pot fi alese și comisiile de control respective).

- *Adunarea generală* a celei de partid: organizatorul ei și membrul (membrii) Consiliului reprezentanților organizației primare.

Conducătorii organelor executive și de control, componența acestora, organizatorii celulelor, membrii Consiliului reprezentanților sînt aleși prin vot secret sau deschis. Același membru de partid nu poate fi, concomitent, membru a două organe executive sau de control, membru al organului executiv și al celui de control.

Componența Consiliului republican și a Comisiei de control republicane e aleasă prin vot secret.

Din componența organelor executive și de control, la propunerea președinților (organizatorilor) acestora, se aleg, de regulă, prin vot deschis, vicepreședinții (viceorganizatorii) consiliilor (secretarii).

3.5. Organele de partid electiv pot constitui, în perioada exercitării împuternicirilor, un aparat subordonat lor, ce se formează în corespundere cu legislația muncii. Aparatul execută sarcinile curente, asistența analitică, de prognoză sociologică și consultare a organelor respective.

3.6. Organizațiile și organele de partid pot fonda, independent sau împreună cu alte asociații, mijloacele necesare de informare publică. Conducătorii acestor organe sînt confirmați la adunările, conferințele, congresele respective.

3.7. P.S.M se constituie pe criteriul teritorial. Organizația de bază e celula de partid, ce se formează în raza domiciliului cetățenilor Republicii Moldova, dacă aici sînt înregistrați nu mai puțin de 3 membri de partid. Celulele se întrunesc în organizații de partid primare, pornind de la condițiile locale și finalitate, de regulă, în limitele circumscripției electorale pentru alegeri în Parlamentul Republicii. Ținînd cont de împărțirea administrativ-teritorială a republicii, organizațiile de partid primare se unesc în organizații orășenești, municipale, județene.

Evidența membrilor de partid o țin folosindu-se de un formular comod, organizatorii celulelor și consiliile reprezentanților organizațiilor primare. Evidența membrilor de partid se realizează conform Regulamentului cu privire la primirea, evidența și excluderea membrilor de partid.

Membrului de partid i se înmînează un carnet de modelul stabilit.

3.8. Celula de partid constituie baza P.S.M. și se formează prin hotărîrea adunării generale a membrilor săi. E înregistrată de organizația primară (de Consiliul reprezentanților). Adunările generale ale celulelor se convoacă pornind de la necesitățile lor, determinate de organizator sau de nu mai puțin 1/3 din membrii celulei. Aceasta își planifică de sine stătător activitatea, în limitele prevederilor programatice și statutare. Ei sînt în drept la dispună, la propria latitudine, de 25% din suma totală a cotizațiilor depuse de membrii celulei.

Activitatea celulei de partid e orientată spre:

- înfăptuirea, în raza domiciliului, a obiectivelor de program ale P.S.M;

- asigurarea condițiilor necesare pentru îndeplinirea eficientă de către fiecare membru al celei a sarcinilor sale statutale;
- completarea rândurilor sale cu noi membrii, lărgirea efectivului de adepți,
- evidența activității fiecărui membru al său, a celei în genere; analiza muncii sale în vederea perfecționării ei continue.

3.9. Organizațiile de partid primare ale P.S.M. se crează în baza unirii celulelor de pe teritoriul respectiv, de regulă, în limitele circumscripției electorale pentru alegeri în Parlamentul Republicii. Dacă structura circumscripției electorale include câteva localități (sate, comune), organizația de partid primară se constituie din câteva asociații de celule (conform numărului de localități).

Organizației de partid primare îi revine sarcina de a coordona puterile din circumscripția electorală în vederea îndeplinirii obiectivelor programatice ale P.S.M. în limitele prevederilor statutare. Funcția de coordonator o exercită Consiliul reprezentanților celulelor, personalul căruia se constituie conform normei: un reprezentant de a zece membrii de partid. Consiliul reprezentanților se consideră înființat dacă el reprezintă nu mai puțin de 2/3 din celule care alcătuiesc organizația primară respectivă. Consiliul reprezentanților își alege, prin vot secret, președintele, iar la propunerea acestuia - vicepreședinte (vicepreședinții), de regulă, prin vot deschis. Organizațiile de partid primare își desfășoară activitatea în mod independent, în limitele cerințelor programatice și statutare. Ele dispun de 25% din suma primară totală a cotizațiilor de membru.

3.10. Organizațiile primare ale P.S.M. se unesc în organizații municipale, orășenești, județene. Activitatea lor e dirijată de consiliile (comitetele) respective, care sînt alese la conferințe sau de adunările generale conform propunerilor adunărilor organizațiilor primare.

Organul suprem al organizației teritoriale de partid (municipală, orășenească, raională) este adunarea ei generală (conferință).

Conferințele municipale, orășenești, județene se convoacă de consiliile respective nu mai tîrziu de 2,5 luni pînă la începutul campaniei electorale, dar nu mai rar de o dată în doi ani pentru prezentarea dării de seamă, pentru o eventuală realegere (completare) a consiliilor respective de partid, organelor de control sau pentru a lua în discuție probleme actuale.

Conform deciziei Consiliilor, la propunerea Comisiilor de control (dacă acestea au fost formate) sau la cererea organizațiilor de partid primare ce întrunesc nu mai puțin de 1/3 din membrii de partid ai unității teritoriale respective, se convoacă și conferințe extraordinare (orășenești, municipale, județene). Normele reprezentative pentru alegerea delegaților la conferințe sînt stabilite de Consiliile respective, pornind de la condiții locale concrete.

Alegerea delegaților la congrese și conferințe constituie, în exclusivitate, o prerogativă a organizațiilor de partid municipale, orășenești și raionale.

3.11. Conferințele de partid municipale, orășenești și județene sau adunările generale elaborează listele preelectorale respective pentru alegerile ordinare în organele puterii de stat și ale autoadministrării locale, elaborează proiectele programelor (platformelor) electorale sau propuneri cu privire la acesta; îi confirmă pe redactorii publicațiilor de partid; iau în dezbatere rapoartele despre activitatea consiliilor; apreciază activitatea membrilor de partid și a adepților aleși de la organizațiile lor în

organele de stat și ale autoadministrării locale; ridică, în caz de necesitate, probleme cu privire la revocarea acestora; îi aleg și revoca (în caz de necesitate) pe membrii delegați în Consiliul de partid republican.

3.12. Consiliile orășenești, municipale, județene (comitetele) au menirea să coordoneze activitatea organizațiilor de partid primare, aflate sub egida lor, le acordă ajutor metodic, informațional etc. Ele sînt finanțate din bugetul de partid republican.

1

3.12 Consiliul republican al P.S.M. o chemat să coordoneze activitatea organizațiilor de partid municipale, orășenești și raionale, să le acorde ajutor multilateral în plan organizatoric și informativ, să dezvolte teoria și practica activității de partid.

Consiliul republican e în drept:

- să asculte dările de seamă ale organizațiilor municipale, orășenești și raionale;
- să sisteze realizarea hotărîrilor unor consilii sau organizații de partid, adoptate cu încălcări ale documentelor partinice călăuzitoare, și să defere chestiunea pentru anchetă organelor de control ale partidului, inclusiv și congresul partidului;
- să ducă tratative cu alte partide, să analizeze situația curentă, să elaboreze propuneri pentru organizațiile de partid și congres;
- să facă declarații în numele partidului;
- să organizeze activitatea presei de partid și s-o conducă;
- să constituie și să dizolve organele sale de lucru – permanente și provizorii;
- să convoace congresele de partid ordinare și extraordinare;
- să înainteze și să revoce reprezentanții partidului în organele puterii și cele de conducere;
- să elaboreze listele preelectorale ale candidaților partidului la alegerile organelor puterii de rang republican și să le prezinte congresului spre aprobare;
- să invite revocarea deputaților P.S.M. în ordinea stabilită de lege.

2

3.12. Consiliile partidului de toate nivelurile sînt în drept:

- să asculte dările de seamă ale organizațiilor primare de partid;
- să desfășoare în organizațiile de partid din subordine sondaje și discuții partinice;
- să convoace conferințele ordinare și extraordinare ale organizațiilor de partid din subordine;
- să examineze dărurile de seamă cu privire la activitatea reprezentanților partidului în organele de putere și cele de conducere;
- să elaboreze, conform propunerilor organizațiilor primare de partid, listele candidaților pentru alegerile de diferite niveluri și să prezinte spre aprobare conferinței respective de partid;
- să facă demersuri către Consiliul republican al P.S.M. cu privire la revocarea reprezentanților partidului din organele autorităților locale sau din componența deputaților de orice nivel;
- să participe la elaborarea programelor preelectorale ale partidului, la perfecționarea documentelor călăuzitoare de partid;

- să sisteze realizarea deciziilor adoptate cu încălcări ale documentelor partinice călăuzitoare de către unele organizații de partid și să defere chestiunea pentru anchetă organelor de control ale partidului, spre a se lua o hotărâre definitivă la conferința de partid ce urmează să aibă loc;

- să facă declarații în numele organizațiilor de partid subordonate, sprijinindu-se pe opinia colectivă a majorității membrilor Consiliului;

- să excludă din membrii partidului pe baza materialelor de anchetă efectuată de organele de control ale partidului (inclusiv pentru activitate scizionistă și trădarea principiilor ideologice ale P.S.M.);

- să sisteze împuternicirile unor membri ai consiliilor până la examinarea problemei de către organele de control ale partidului și adoptarea hotărârii definitive la conferința (congresul) ce urmează să aibă loc;

- să delegheze, în unele cauzi, împuternicirile lor organelor de partid inferioare.

3.13. Controlul privind respectarea prevederilor statutare și de program, a disciplinei financiare îl efectuează în P.S.M. Comisiile de control republicane și locale (dacă au fost constituite), care se călăuzesc în activitatea lor de Regulamentele respective, aprobate de congres sau conferința.

3.14. Forul suprem de conducere al P.S.M. este Congresul care se convoacă – de Consiliul de partid republican – nu mai târziu de două luni până la începutul campaniei electorale ordinare.

Congresul extraordinar al partidului poate fi convocat la decizia Consiliului republican, a Comisiei de control republicane sau la cererea organizațiilor de partid primare ce întrunesc nu mai puțin de 1/3 din toți membrii P.S.M.; se convoacă în timp de două luni și este deliberativ dacă delegații prezenți constituie mai mult de 1/2 din componența P.S.M.

3.15. Congresul P.S.M.:

- adoptă Programul și Statutul partidului, introduce la ele modificări;
- aprobă platforma (programul) electorală a partidului;
- aprobă listele partinice ale membrilor și adeptilor partidului în calitate de candidați la alegerile ordinare în organele puterii de stat și ale autoadministrării locale;
- aprobă acorduri preelectorale cu alte partide, organizații și mișcări soical-politice, elaborate de Consiliul republican al P.S.M. și discutate de către organizațiile de partid municipale, orașenești și raionale;
- confirmă redactorii publicităților de partid;
- ia în dezbateră raportul cu privire la activitatea Consiliului republican al partidului;
- apreciază activitatea partinică a membrilor P.S.M. și a adeptilor partidului în organele puterii de stat și ale autoadministrării locale;
- anulează hotărârile consiliilor, conferințelor P.S.M. de orice nivel, exclude din rândurile partidului pe baza materialelor anchetei partinice, efectuate de organele de control ale partidului;
- aprobă sau anulează hotărârile organelor de control ale partidului cu privire la probleme de o importanță deosebită, examinate în cadrul anchetelor partinice;
- aprobă documentele prezentate de Consiliul republican al P.S.M.;
- Regulamentul cu privire la Comisia de control a P.S.M.,

- Regulamentul cu privire la primirea, evidența și excluderea membrilor P.S.M.
- Regulamentul cu privire la desfășurarea congreselor, conferințelor, sondajelor și discuțiilor partinice în cadrul P.S.M.
- Regulamentul cu privire la achitarea cotizațiilor de membru și desfășurarea activității financiar-economice în cadrul P.S.M.
- adoptă decizia asupra încetării activității P.S.M.
- adoptă alte hotărâri, în limitele prevederilor statute și de program.

Congresul e în drept să-i delegheze Consiliului republican împuternicirea de a coapta în componența sa noi membrii (conform normelor reprezentative, dar nu mai mult de 1/5 din efectivul său), în locul celor retrași din diferite cauze sau în caz de sporire considerabilă a numărului membrilor organizațiile primare.

3.16. Încetarea activității P.S.M. are loc conform hotărârii Congresului sau în baza prevederilor din legislația în vigoare.

IV. MENBRU P.S.M. ÎN ORGANELE PUTERII DE STAT ȘI ALE AUTOADMINISTRĂRII LOCALE, ALE ORGANIZAȚIILOR OBȘTEȘTI.

4.1. P.S.M. luptă pentru locul de lider la alegerile democratice în organele puterii de stat și ale autoadministrării locale, în cadrul altor forme de manifestare a voinței cetățenilor.

Celulele, organizațiile de partid primare îi recomandă pe membrii de partid, pe adepții lui pentru a fi propuși în organele puterii de stat și ale autoadministrării locale, îi ajută la organizarea campaniei electorale.

P.S.M. poate încheia acorduri electorale cu alte partide politice, organizații și mișcări social-politice, care activează în limitele Constituției R.M.; poate susține candidații propuși de ele.

4.2. Membrii P.S.M. și adepții lui, aleși în organele puterii de stat și ale autoadministrării locale, se grupează în fracții – în perioada împuternicirilor Parlamentului republicii și ale Consiliilor pentru coordonarea activității și traducerea în viață a principiilor politice ale partidului cu privire la soluționarea problemelor puterii de stat. Ei colaborează cu Consiliile de partid respective, iau în considerație deciziile și recomandările lor, sînt susținuți și ajutați de ele.

4.3. P.S.M. își bazează relațiile cu sindicatele, cu organizațiile obștești ale veteranilor, femeilor, tineretului (care se află pe pozițiile transformărilor democratice, ale echității sociale și consensului național) pe principiile bunei înțelegeri și ale reciprocității.

V. FINANȚELE ȘI PATRIMONIUL PARTIDULUI.

5.1. Întreagă activitate a P.S.M. e asigurată cu mijloace financiare și materiale din veniturile partidului. Mijloacele bănești se constituie membrilor de partid, din alte surse ce nu contrazic legislația în vigoare.

5.2. Cotizațiile lunare ale membrilor de partid se stabilesc în valoarea nu mai mică de 1% din salariul lunar, din pensie, bursă (la dorința membrilor de partid).

Mărimea cotizației de înscriere o determină cel care intră în partid (adeptul partidului).

5.3. Bugetul P.S.M. se formează de jos în sus, conform normativelor, în baza bugetelor organizațiilor de partid primare. Pentru finanțarea activității acestora se rezervă 50% din suma cotizațiilor achitate.

5.4. P.S.M. este posesorul patrimoniului, obiecte de drept ale căruia pot fi clădirile, utilajul, mijloacele de transport, inventarul, bunurile slujind cauza culturalizării, mijloacele bănești, alte bunuri și mijloace necesare activității partidului.

5.5. P.S.M. e persoană juridică, ce are ștampila sa și contul în bancă.

5.6. P.S.M. poate să întemeieze, în ordinea prevăzută de legislație, întreprinderi și organizații pe baza de autogestiuie, cu dreptul de persoane juridice. Veniturile de la activitatea acestora nu pot fi divizate între membrii partidului, ai altei organizații social-politice și se folosesc doar pentru atingerea scopurilor statutare.

